

Savivaldybių žinios

LIETUVOS SAVIVALDYBIŲ ASOCIACIJA

Nr. 9 (869)

2019 m. gegužės 11 d.
Išėina šeštadieniais

KAIP EUROPOS MIESTAI IR REGIONAI GALI PRISIDĖTI PRIE TVARAUS EKONOMIKOS AUGIMO?

Gegužės 6–7 dienomis pirmą kartą Lietuvoje Druskininkuose vyko 23-iasis Europos regionų komiteto ECON komisijos posėdis ir konferencija **3 p.**

Romo Gurklio nuotr.

Druskininkų savivaldybės meras Ričardas Malinauskas (kairėje) ir Zarasų rajono savivaldybės tarybos narys Arnoldas Abramavičius svečiams pristatė Druskininkus ir konferencijos programą. Svečius iš visos Europos jų gimtąja kalba pasveikino ir Druskininkų jaunimas, sukūręs šiai progai vaizdo klipą

GERIAUSIAS SPRENDIMAS – NORŲ IR GALIMYBIŲ BALANSAS	4 p.
PAVASARIO FORUMAS – 2019	12 p.
NE PINIGŲ, O EMOCINIO RYŠIO MUMS REIKIA!	18–19 p.

9877139212460001

KAIP EUROPOS MIESTAI IR REGIONAI GALI PRISIDĖTI PRIE TVARAUS EKONOMIKOS AUGIMO?

Gegužės 6–7 dienomis LSA prezidento, Druskininkų savivaldybės mero, Europos regionų komiteto ekonominės politikos komisijos (ECON) nario Ričardo Malinausko, Zarasų rajono savivaldybės tarybos nario, ECON komisijos pirmininko pirmojo pavaduotojo Arnaldo Abramavičiaus ir Lietuvos savivaldybių asociacijos kvietimu pirmą kartą Lietuvoje, Druskininkuose, vyko 23-iasis Europos regionų komiteto ECON komisijos posėdis ir konferencija „Darna vystymosi tikslai vietos lygmeniu. Kaip miestai ir regionai prisideda prie tvaraus ekonomikos augimo?“.

Tvaraus ekonomikos augimo Europoje neįmanoma pasiekti be miestų ir regionų. Iš tiesų Jungtinių Tautų darnaus vystymosi tikslų uždaviniai turi tiesioginę sąsają su vietos ir regionų valdžios institucijų atsakomybe. Kai kurie vertinimai rodo, kad du trečdaliai iš 169 uždavinių, kuriais grindžiami 17 darnaus vystymosi tikslų (DVT), negali būti pasiekti be vietos ir regionų valdžios institucijų įsipareigojimų ir koordinavimo. Šioje konferencijoje buvo aptariama, kaip miestai ir regionai gali prisidėti prie tvaraus ekonomikos augimo: įgyvendinant tvaraus vystymosi tikslus, kaip pagrindą tvarios Europos iki 2030 m. sukūrimui ir mokantis iš geriausios praktikos pavyzdžių Lietuvoje ir visoje Europoje.

Vieną gerosios praktikos pavyzdžių Lietuvoje konferencijos dalyviams pristatė Druskininkų savivaldybės meras R. Malinauskas. Ne veltui Druskininkai pristatomi su šūkiu „Lietuva prasideda nuo Druskininkų“. Dauguma konferencijos dalyvių po pirmosios dienos posėdžio dalyvavo pažintinėje ekskursijoje po kurortą. Aplankytas Druskininkų sveikatingumo centras, miesto parkas ir geriausias Baltijos regiono choreografinis muzikinis fontanas. 19 a. drabužiais pasipuošę gidai svečius supažindino su „auksiniu“ kurorto laikotarpiu, su miestelio istorija ir jo romantiškomis meilės istorijomis (šiomet Druskininkų kurortui sukanka 225 metai).

Druskininkai – tarptautinis aktyvus poilsio ir gydymo kurortas, turintis išvystytą ir modernią paslaugų infrastruktūrą: sanatorinio gydymo, poilsio, pramogų ir komercinės sportinės veiklos. Kurorte teikiamos įvairios paslaugos, tinkančios visų amžiaus grupių žmonėms.

Mero pranešime apie Druskininkus buvo

Druskininkų konferencijų centras „Nemunas“

rodoma skaidrė, kurioje atspindi Druskininkų padėtis 2000 m. Naujai išrinkta kurorto savivaldybės taryba išanalizavo miesto silpnynes ir stiprybes. Pasenusi kurorto infrastruktūra, turizmo traukos objektų nebuvimas, prastas kurorto įvaizdis – tokios buvo miesto silpnybės. Tuo metu nedarbo lygis Druskininkuose siekė 33 proc., kai Lietuvoje buvo 16 proc. bedarbių. Kurorto stiprybės: patirtis, gamtinių išteklių gausa, sąlyginai nedidelis atstumas iki didžiųjų Lietuvos miestų, išvystyta gydomoji veikla ir svarbiausia – iniciatyvi savivaldybė ir taryba.

Kaip atrodo Druskininkai 2019 m.? Ženkliai, dešimtis kartų išaugęs turistų ir nakvynių skaičius, teikiamų įvairių sveikatinimo, sporto ir kultūros paslaugų. Per 18 metų Druskininkai darniai plėtėsi įvairiose srityse, pasikeitė neatpažįstamai.

Apie „Tvarios Europos kūrimąsi iki 2030 m.“, apie atliktus tyrimus ir rekomendacijas skaitykite kitame SŽ numeryje.

SŽ inf.

LSA direktorė Roma Žakaitienė vedė baigiamąją konferencijos dalį

Konferencijos dalyvių nuotaika buvo gera

ŠAUKIAMAS LSA SUVAŽIAVIMAS

Pirmasis naujos kadencijos Lietuvos savivaldybių asociacijos narių atstovų suvažiavimas vyks š. m. gegužės 29 d. (trečiadienį) Vilniuje, viešbutyje „Radisson Blu Hotel Lietuva“, BETA konferencijų salėje (Konstitucijos pr. 20, Vilnius). Suvažiavimo dalyvių registracija nuo 11.00 val. Suvažiavimo pradžia 12.00 val.

GERIAUSIAS SPRENDIMAS – NORŲ IR GALIMYBIŲ BALANSAS

JUSTĖ BRIGĖ

„Mes dirbome iki pirmojo naujos kadencijos posėdžio ir dirbame po jo“, – sako daugiau kaip 60 procentų rinkėjų valia dar vienai kadencijai perrinktas rajono meras POVILAS ŽAGUNIS (nuotr.).

DARBUI ATSKIRAS PASIRUOŠIMAS NEREIKALINGAS

„Jei žmogus gyvas, tokiais momentais emocijos neišvengiamos. Didelį jaudulį ir atsakomybę kėlė žmonių pasitikėjimas. Juk net per pirmą turą balsavo beveik pusė Panevėžio rajono rinkėjų. Kai buvome penki kandidatai, tai labai didelis žmonių pasitikėjimas. Kiekvieną kartą, važiuodamas į kurį nors rajono miestelį ar bendruomenę, pajuntu nerimą: ar viskas ir ar tinkamai ten padaryta, kad žmonės geriau ir patogiau gyventų, kaip galima išspręsti vieną ar kitą dabar jiems kilusią problemą. Taigi uždeda ne tik regalijas, bet ir didžiulę atsakomybę“, – iškilmingas ceremonijos akimirks prisimena Panevėžio rajono meras P. Žagunis ir priduria, kad naujai išrinktam merui paprasčiau. Jis tam tikrą laikotarpį gali dar ruošti darbui, susipažindamas su esama situacija, domėdamasis įvairiais klausimais, susitikinėdamas su bendruomenėmis, švietimo įstaigomis, tardamasis, ką daryti. „Pas mus to laikotarpio nėra. Mes dirbome iki pirmojo naujos kadencijos posėdžio ir dirbame po jo. Darbai suplanuoti ir vyksta. Nėra pertrūkio ir nėra srities, kurią būtų galima užmiršti. Visos svarbios. Ir komunalinis ūkis, ir infrastruktūra, ir keliai, ir visa švietimo sistema, ir kultūra“, – pabrėžia meras.

tūra, ir keliai, ir visa švietimo sistema, ir kultūra“, – pabrėžia meras.

Peržiūredamas konkrečius darbus, meras pažymi, kad šios kadencijos labai svarbus uždavinys – sėkmingai įgyvendinti 2014–2020 metų ES finansavimo laikotarpio projektus. „Turime problemų su šių projektų įgyvendinimu – rangovai ne visada gerai daro tai, ką sutartyse yra įsipareigoję, – sako P. Žagunis. – Rūpesčių kelia ir mokinių skaičiaus mažėjimas. Tai verčia dar sykį peržiūrėti švietimo įstaigų tinklą. Prieš kurį laiką švietimo įstaigų tinklas buvo optimizuotas, bet dabar turime koreguoti, įvertindami gyvenimo pokyčius. Negalime užmiršti ir kultūros srities. Ir socialinių problemų sprendimas laukia. Reikia pertvarkyti vaikų globos namus. 2020 metais vaikų globos namų neturi likti ir vaikai turi gyventi šeimynose. Darbų labai daug, ir negaliu pasakyti, kad kurią dieną jų būtų mažiau.“

LEMIAMĄ ŽODĮ TURĖTŲ TARTI SAVIVALDA

„Visai nieko būtų ta regionų politika, jei ją patys savivaldybininkai projektuotume, – į klausimą, kaip didelę darbo savivaldoje patirtį turintis politikas vertina regioninę politiką, atsako meras. – Dabar ji taip griežtai suvaržyta, tokiuose dideliuose aprašymuose įsprausta, kad savivaldybės kartais privalome vykdyti ir, mūsų manymu, ne taip jau svarbius rajonui projektus. Kai kurie klausimai dar gali ir nebūti sprendžiami, tačiau privalome vykdyti Vidaus reikalų, Susisiekimo, Žemės ūkio ir kitų ministerijų aprašuose numatytus reikalavimus. Konkretus pavyzdys. Skiriant finansavimą daliai projektų yra apribotas gyventojų skaičius. Tai gal savivaldybei geriau matyti, reikalingas tas projektas gyvenvietei, turinčiai 499 gyventojus, o ne 500, ar laukti, kol ten atsiras daugiau kaip 500. Tokiu griežtu reguliavimu savivaldybės esame labai nepatenkintos. Panašiai ir su objektais. Galbūt mūsų rajonui tie objektai nėra patys svarbiausi, bet privalome jų imtis, nes pagal aprašus tik jiems galima gauti finansavimą. Pavyzdžiui, Susisiekimo ministerijos aprašuose numatyta, kad parama gali būti skiriama 30 proc. intensyvumo keliams tvarkyti. Vilniaus miestui tai gal ir gerai, bet Panevėžio rajone – tai perteklinis reikalavimas.“

Dėl to, mero teigimu, kartais atsitinka taip, kad šaligatvis tiesiamas ten, kur jo nelabai reikia arba kur pakaktų siauresnio. „Tačiau pagal aprašą numatytas toks ir ne kitoks, ir nebandyk kitaip daryti, nes atvažiuos patikra ir bus negerai“, – sako P. Žagunis.

Meras pasidžiaugia darbais, nuveiktais per praėjusią kadenciją. Pirmiausia tai ES finansuojami projektai. Pernai vienu metu Panevėžio rajone buvo vykdoma per 80 projektų. „Kai kuriuos projektus vykdome ir savivaldybės lėšomis. Ir projektų rezultatai akivaizdūs. Pastatytas Miežiškių kultūros centro priestatas, Ąriškių gyvenvietėje – medicinos punktas. Tokių statinių reta savivaldybė imasi. Matome, kad Piniavoje kuriasi vis daugiau jaunų žmonių, ir būtina esamo vaikų darželio plėtra. Rugsėjo mėnesį čia turėtume atidaryti dvi papildomas grupes. Statome Piniavos progimnazijos priestatą. Gana sėkmingai vyksta daugiabučių gyvenamųjų namų atnaujinimas. Atnaujinta apie 40 namų. Pastatyta nauja katilinė Naujamiestyje. Tai materialūs dalykai. Yra ir, mano supratimu, labai svarbių moralinių dalykų. Vienas tokių – sprendimas iš dalies kompensuoti kelionės į darbą išlaidas mokytojams, medikams, socialiniams ir kultūros darbuotojams“, – praėjusios kadencijos didžiausius darbus vardija Panevėžio rajono meras P. Žagunis.

Už geras sąlygas socialiniams darbuotojams pernai Panevėžio rajono savivaldybė apdovanoja Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos „Auksine krivūle“. „Ir kas, manau, labai svarbu, kad sukurtų darbo sąlygų lygis išsaugotas. Juk pasiekti tam tikrą lygį yra lengviau negu jį išsaugoti, – pabrėžia meras. – Pagyvenusiems žmonėms labai priimtinas kompleksinės pagalbos sprendimas. Tačiau norėtusi, kad žmogui būtų mokama pensija, padedanti išlaikyti jam orią aplinką. Į socialinę veiklą aktyviau įsitraukia ir nevyriausybinis sektorius. Piniavoje nevyriausybiniškai imasi teikti pagalbą psichikos negalią turintiems asmenims. Darbai vietos visiems užtenka.“

REZULTATUS LEMIA IR SANTYKIAI POLITIKOJE

Savivaldybių veiklos sėkmė labai priklauso nuo politikų tarpusavio santykių. Paprastai ten, kur klausimai išdiskutuojami, motyvuotai išdėstant visas svarstomo klausimo puses ir pasekmes, darbai vyksta sparčiau nei ten, kur santykiai lyg pasakėčioje, kur vežimas tampomas į skirtingas puses.

„Opozicija yra opozicija, ir ji daro savo darbą. Tik kartais norėtusi, kad ji ne tik kritikuotų, bet ir teiktų pasiūlymus. Tačiau ankstesnėse kadencijose su opozicija rasdavome bendrą sutarimą. Tikiuosi, kad ir šioje kadencijoje surasime. Negali būti užsispyrusi koalicija ir negali būti užsispyrusi opozicija. Ir koalicija, ir opozicija turi dirbti protingai. Geriausias sprendimas – norų ir galimybių balansas, – kalba meras. – Politika yra kelių lygmenų. Vieno lygmens yra Seimo politika. Kito lygio yra savivaldybių politika. Per ankstesnes kadencijas Panevėžio rajono politikai visada rasdavome sutarimą.“

Tenka spręsti daug labai konkrečių klausimų, susijusių su rajono plėtra, ir kiekvienas tarybos narys turi visas galimybes pareikšti savo nuomonę, pateikti savus siūlymus ir kiekvienas gali nevaržomai dalyvauti priimančiam sprendimui. Manau, tai ir yra rajono politikų tarpusavio santykių esmė. Per praėjusią kadenciją dvejų metų biudžetai buvo priimti vienbalsiai. O tai reiškia, kad klausimas buvo labai konkrečiai išdiskutuotas. Tikiuosi, kad tokie santykiai klostysis ir šioje kadencijoje. Jei per šią kadenciją padarytume tiek, kiek padarėme per praėjusią, labai džiaugčiausi, nes padarytų darbų ir ant jaučio skūros netalpintume surašyti.“

Meras tikisi, kad į tarybos veiklą su naujais pasiūlymais įsitrauks ir naujai išrinkti šeši tarybos nariai. „Nėra idealių situacijų, ir kiekvieną jų galima tobulinti. Paprastai savivaldos rinkimuose dalyvaujantis žmogus tam ruošiasi, stebi, kas rajone vyksta. Atsitiktinių žmonių į partijos sąrašą nelabai pakliūna. Pakliūna tie, kurie aktyvesni, kuriems ne tas pats, kas vyksta rajone. Todėl nauji žmonės su šviežiomis mintimis į savivaldybės tarybos darbą įneša daug pozityvumo. Tikiuosi, kad ir šios kadencijos naujieji tarybos nariai į mūsų veiklą įlies šviežumo dozė“, – lūkesčiais pasidalija P. Žagunis.

PAREIGA – PATEISINTI GYVENTOJŲ LŪKESČIUS

DANUTĖ POCIUVIENĖ

Balandžio 25 d. įvyko pirmasis išrinktos naujos Panevėžio rajono savivaldybės tarybos posėdis. Sąžiningai atlikti tarybos nario pareigas iškilmingai prisiekė 25 Panevėžio rajono savivaldybės tarybos nariai. Tarp jų – ilgametis, penktą kadenciją einantis Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjungai atstovaujantis Panevėžio rajono savivaldybės meras Povilas Žagunis.

Priesaikas priėmė Panevėžio rajono savivaldybės rinkimų komisijos pirmininkė Lorita Mykolaitienė.

Taryboje dirbs 12 Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjungos narių, 5 – Lietuvos socialdemokratų partijos, 5 – Tėvynės sąjungos-Lietuvos krikščionių demokratų, 2 – Lietuvos Respublikos liberalų sąjūdžio nariai ir 1 Darbo partijos narys.

Naująją tarybą ir merą pasveikino Vyriausybės atstovė Panevėžio apskrityje Kristina Nakutytė, Panevėžio prekybos, pramonės ir amatų rūmų prezidentas Sigitas Gailiūnas ir generalinis direktorius Visvaldas Matkevičius, Panevėžio vyskupas emeritas Panevėžio rajono garbės pilietis Jonas Kauneckas, savivaldybės administracijos, partijų, įstaigų atstovai, seniūnai.

Sveikinimus naujos tarybos nariams ir merui atsiuntė ministras pirmininkas Saulius Skvernelis, žemės ūkio ministras Giedrius Surplys, Panevė-

žio krašto bičiulių parlamentinės grupės pirmininkas Jonas Jarutis ir nariai, Lietuvos savivaldybių asociacijos prezidentas Ričardas Malinauskas ir direktorė Roma Žakaitienė, Izraelio ambasadorius Lietuvoje Amiras Maimonas, Panevėžio rajono savivaldybės partnerio Achmetos miesto (Sakartvelas) meras Josebas Karumashvilis. Panevėžio rajono bendruomenių sąjungos pirmininkas Kazimieras Binkis uždėjo P. Žaguniui mero regalias. „Rajono gyventojai išreiškė didelį pasitikėjimą mumis, todėl mūsų visų pareiga – pateisinti jų lūkesčius, atsakingai ir sutelktai tęsti pradėtus darbus, tarnauti žmonių, mūsų krašto ir visos šalies gerovei“, – inauguracionėje kalboje sakė meras. Pasak mero, svarbiausias šios kadencijos tikslas – sutelkti tarybą bendram darbui priimančiam geriausiam krašto gerovei sprendimus, o savivaldybės administracijai palinkėjo sėkmingai tuos sprendimus įgyvendinti.

Vėliau posėdžio pirmininkui P. Žaguniui įteikti vieši pareiškimai dėl savivaldybės tarybos narių vienijimosi į frakcijas. Įregistruotos aštuonios frakcijos. Mero pavaduotoju slapto balsavimu tarybos nariai skyrė Lietuvos socialdemokratų partijos narį Antaną Pocių, savivaldybės administracijos direktoriumi – Eugenijų Lunskį.

SPAUDOS ATGAVIMO, KALBOS IR KNYGOS DIENĄ

DANGUOLĖ MICUTIENĖ

Gegužės 7-ąją, Spaudos atgavimo, kalbos ir knygos dieną, puiki proga susitikti žmonėms, kurie rašo, dalijasi, viešina, informuoja ir saugo lietuvių kalbą.

Marijampolės savivaldybės administracijos Komunikacijos skyrius pakvietė žurnalistus, lietuvių kalbos puoselėtojus, įstaigų viešųjų ryšių atstovus paminėti šią dieną kiek kitaip – po darbų pajusti gamtos teikiamą atgaivą vaikščiojant Buktos gamtiniu pažintiniu taku (**nuotr.**) ir prisiminti nuostabius rašytojo Kazio Borutos sukurtus personažus lankantis sodyboje „Baltaragio malūnas“.

NETIKĖTI ĮSPŪDŽIAI

„Jūs esate tie, kurie neša žinią. Tie, kurie pagiria, ir tie, kurie sukritikuoja. Bet taip ir turi būti, nes žodis yra laisvas“, – sveikindamas spaudos atstovus sakė Marijampolės savivaldybės meras Povilas Isoda. Pritardamas mero pasakytiems žodžiams, administracijos direktorius Karolis Podolskis dėkojo už sunkų, nenusipėjimą ir svarbų darbą.

Nuoširdžiai dėkojame Žuvinto biosferos rezervato direktoriui Arūnui Pranaičiui už įdomią pažintį su išskirtine Buktos miško gamta, Liudvinavo skyriaus mėgėjų teatrui „Žalias sodas“ – už puikiai įkūnytą gražiąją Jurgą, žavųjį Girdvainį, piktąją Uršulę, klatingąjį Pinčiuką ir kitus Baltaragio malūno personažus.

PIRMOJI NAUJAI IŠRINKTOS RADVILIŠKIO TARYBOS DIENA

ELIGIJA ZOLTNERIENĖ

Balandžio 25 d., nuskambėjus „Tautiškai giesmei“, prasidėjo pirmasis naujai išrinktos Radviliškio rajono savivaldybės tarybos posėdis. Tarybos narių priesaikas priėmė savivaldybės rinkimų komisijos pirmininkas Vaidotas Jakavičius. Radviliškio rajono meras Antanas Čepononis ir dar 24 rajono tarybos nariai prisiekė gerbti ir vykdyti Lietuvos Respublikos Konstituciją ir įstatymus. Radviliškio parapijos dekanas kunigas Tadas Rudys, sveikindamas naujai išrinktos tarybos narius, pacitavo palamintojo Teofiliaus Matulionio pasakojimą apie gebėjimą kartu turėti vieną tikslą, gebėjimą kartu jo siekti ir palinkėjo visiems tą ir daryti dirbant žmonių labui.

„Ši šventinė diena įpareigoja visus mus galvoti apie ateinančių ketverių metų darbą. Visi mes turime įvertinti ir dėkoti rinkėjams už pasitikėjimą dirbti šioje salėje. Galime ginčytis, galime ieškoti sprendimo būdų, bet nesinori, kad tai būtų politikavimas dėl ambicijų. Palaikysime visus, kurie siūlys idėjas, reikalingas žmonėms“, – sakė A. Čepononis.

Pasveikinti naujosios tarybos ir mero atvyko būrys svečių. Idėjų, polėkio ir naujų užmojų linkėjo Vyriausybės atstovė Šiaulių apskrityje Asta Jasiūnienė, Šiaulių apskrities valstybinės mokesčių inspekcijos Radviliškio poskyrio vedėja Jolita Bublienė, visuomenės atstovas Albertas Vitartas. Tarybos narys Jonas Povilaitis naujai tarybai perdavė Seimo narių Šiaulių krašto parlamentinės grupės sveikinimą. Naująją tarybą ir merą sveikino rajono įstaigų, organizacijų atstovai, seniūnai.

Posėdžio darbotvarkėje buvo numatyti klausimai dėl savivaldybės administracijos direktoriaus ir direktoriaus pavaduotojo atleidimo, dėl mero pavaduotojo ir administracijos

direktoriaus skyrimo. Už bendrą darbą komandoje padėkota dvi kadencijas mero pavaduotoju dirbusiam Kazimierui Auguliui. Jis padėkojo visiems už bendrą darbą žmonėms ir palinkėjo naujai tarybai nesisvaityti pykčiu ir nebijoti dirbti visiems drauge. Už puikiai atliktas atsakingas pareigas padėkota buvusiai Radviliškio rajono savivaldybės administracijos direktoriaus pavaduotojai Justei Venckutei.

Tarybos narė Skaidra Dišlė perskaitė viešą pranešimą, kad Tėvynės sąjungos-Lietuvos krikščionių demokratų nariai sudaro Tėvynės sąjungos-Lietuvos krikščionių demokratų frakciją, frakcijos seniūnė Skaidra Dišlė pareiškė, kad frakcija dirbs koalicijoje su Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjungos frakcijos nariais. Abi frakcijos dirbs pagal koalicijos sutartį. Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjungos frakcijos seniūnas – Jonas Povilaitis.

Naujojoje kadencijoje eiti mero pavaduotojo pareigas Antanas Čepononis pasiūlė jaunam ir energingam politikui Mindaugui Pauliukui. Lietuvos socialdemokratų partijos ir Darbo partijos atstovai pasiūlė kandidatui į mero pavaduotojus dirbti visuomeniniais pagrindais. Balsuota slaptu balsavimu. Mero pavaduotoju išrinktas Mindaugas Pauliukas (19 balsų už, 6 balsai prieš).

Slaptu balsavimu išrinkta ir savivaldybės administracijos direktorė Jolanta Margaitienė, kurios kandidatūrą taip pat pasiūlė meras Antanas Čepononis (17 balsų už, 7 balsai prieš, 1 biuletenis sugadintas). Gegužės 6 d. įvykusiame tarybos posėdyje Radviliškio rajono savivaldybės vadovai pasiskirstė veiklos sritis, už kurias bus atsakingi 2019–2023 m. kadencijos laikotarpiu.

Mero pavaduotojas M. Pauliukas kuruos architektūrą ir urbanistiką, civilinę ir darbo saugą, ekologiją ir sanitariją, priešgaisrinę saugą, turizmą, saugų eismą, socialinius reikalus, sveikatos apsaugą, investicijas ir statybą, žemės ūkį.

Meras A. Čepononis kuruos likusias sritis pagal savo kompetenciją, kuri yra nurodyta Vietos savivaldos įstatymo 20 straipsnyje ir kituose teisės aktuose, ypač daug dėmesio skirs švietimui, kultūrai, sportui, savivaldybės finansams, tarptautiniam bendradarbiavimui.

PAŽINKIME KAIMYNUS ŽIEMGALOJE! 2019

LINA ŠUTKIENĖ

Antrus metus turizmo akcijoje „Pažinkime kaimynus Žiemgaloje“ dalyvaujanti Joniškio rajono savivaldybė, atstovaujama Joniškio turizmo ir verslo informacijos centro, šiemet gegužės 3 d. sukvietė projekto partnerius iš Bauskės, Iecavos, Rundalės ir Vecumniekų (Latvija), Biržų, Pasvalio ir Pakruojo (Lietuva) savivaldybių į akcijos „Pažinkime kaimynus Žiemgaloje! 2019“ atidarymo renginį Joniškyje (**nuotr.**).

Laumės sodyboje prie Mūšos tyrelio susirinkusius svečius pasveikino Joniškio rajono meras Vitalijus Gailius ir mero pavaduotoja Vaida Aleknavičienė. Aptarus projekto klausimus ir pristačius naujieną – šiemet gegužės antroje pusėje pasirodysiančią mobiliąją programėlę „KaiminiZemgale“, kuri gerokai supaprastins dalyvavimą akcijoje, renginio svečiai vyko pasigrožėti vienu šių metų maršruto objektu – Mūšos tyrelio pelke ir joje įrengtu ilgiausiu Lietuvoje medinių lentų taku.

„Pažinkime kaimynus Žiemgaloje“ akcijos tikslas – skatinti turizmą Lietuvos ir Latvijos pasienyje, populiarinti čia esančius turistinius objektus. Tai turistinis maršrutas, kviečiantis keliauti per Latvijos ir Lietuvos savivaldybes, patenkančias į istorinį Žiemgalos regioną: Joniškį, Biržus, Pasvalį, Pakruojį, Iecavą, Bauskę, Rundalę ir Vecumniekus. Juose aplan-

komi pasiūlyti turistiniai, paveldo objektai. Apsilankiusieji keliautojai gali pretenduoti į įvairius prizus, tarp kurių didžiausias laimėjimas – dviratis. Turizmo akcijos uždarymas su dovanų įteikimu laimėtojams bus organizuojamas spalio mėnesį Iecavoje.

Projektą finansuoja jame dalyvaujančios savivaldybės.

Daugiau informacijos: www.visitjoniskis.lt

KĖDAINIŲ LEZ'Ė ATIDARYTA PLUOŠTINIŲ KANAPIŲ STIEBELIŲ APDOROJIMO GAMYKLA

ASTIJUS KRAULEIDIS

Kėdainių LEZ'ė oficialiai atidaryta pluoštinių kanapių stiebelių apdorojimo gamykla „Natūralus pluoštas“. Tai – vienas moderniausių pasaulyje tokio tipo fabriku. Įmonių grupei ICOR priklausanti bendrovė „Natūralus pluoštas“ į automatizuotą fabriką investavo 8,2 mln. eurų.

Gamyklos produkcija – pasaulyje vis plačiau naudojamas, be atliekų gaminamas kanapių pluoštas, spalvai ir granulės. Pagrindinė gamyklos produkcija – tekstilės pramonei skirtas kanapių pluoštas ir kiti produktai: techninis pluoštas, spalvai ir biokuro granulės. Techninis pluoštas aktualus automobilių, popieriaus pramonei, velto pluošto ir bioplastiko gamintojams. Įdomu tai, kad „Natūralaus pluošto“ gamybos procese nelieka jokių atliekų. Europoje paklausūs ir kokybiški kanapių spalvai, iš kurių gaminamas aukščiausios klasės kraikas gyvūnams, namų statyboje naudojami ekologiški sienų blokeliai, izoliacinės medžiagos. Pirmuosius spalvus, 60 tonų, „Natūralus pluoštas“ jau pardavė Lietuvoje ir Lenkijoje – būtent ekologiškų namų statybai.

Gamyklos atidaryme dalyvavo Kėdainių rajono meras Valentinas Tamulis, rajono tarybos narys Arūnas Kacevičius, Strateginio planavimo ir investicijų skyriaus vedėja, laikinai einanti administracijos direktoriaus pareigas Kristina Kemešienė, Kėdainių turizmo ir verslo informacijos centro direktorė Daina Balasevičienė, administracijos specialistai.

„Numatytu laiku pastatyta ir išbandyta gamykla jau pradėjo gaminti produkciją, tačiau tai – tik pirmasis mūsų veiklos etapas. Toliau investuojame į fabriko plėtrą ir naują technologinę įrangą, skirtą specialiam kanapių pluošto apdirbimui. Pasaulinei tekstilės pramonei planuojame pasiūlyti aukščiausios kokybės kanapių pluoštą ir siekiame palaipsniui didinti jo gamy-

bos apimtis“, – sakė „Natūralaus pluošto“ generalinis direktorius Raimondas Petreikis.

Šiuo metu fabrike dirba 12 žmonių, bet netrukus jų bus jau 30. Šiuo metu gamykla pajėgi perdirbti 30 tūkst. tonų kanapių stiebelių per metus, iš kurių galima pagaminti 10 tūkst. tonų kanapių pluošto. Išplėtus fabriko pajėgumus, šį rodiklį ketinama auginti iki 20 tūkst. tonų kanapių pluošto per metus.

Meras V. Tamulis sveikinimo kalboje pabrėžė, kad labai tikisi, jog gamykla naudos Kėdainių ūkininkų auginamas žaliavas. „Natūralus pluoštas“ ūkininkams siūlo bendradarbiavimo modelį, pagal kurį aprūpina ūkius pluoštinių kanapių sėklomis, konsultuoja, vėliau nuima ir superka derlių. Šiemet „Natūralus pluoštas“ ūkininkams pristatys 195 tonas pluoštinių kanapių sėklų. Bendrovė tikisi, kad 2000 hektarų plote užaugs apie 20 tūkst. tonų pluoštinių kanapių, tinkamų perdirbimui. Pasak R. Petreikio, šiemet „Natūralus pluoštas“ investavo ir į pluoštinių kanapių derliaus nuėmimo techniką. Bendrovė už 1,5 mln. eurų įsigijo keturis specializuotus kombainus ir šešias specialias pjovyklas, kurias suprojektavo ir pagamino Lietuvos gamintojai. „Prie mūsų komandos prisijungė universalūs kvalifikuoti specialistai, kurie ne tik dirbs fabrike, bet ir, naudodami aukščiausios kokybės techniką, padės ūkininkams nuimti derlių“, – sakė R. Petreikis.

Gamyklos vadovai labai tikisi savo produkciją eksportuoti. „Savo produkcijos pavyzdžių esame išsiuntę į svarbiausias pasaulio rinkas, daugiau nei 100 potencialių pirkėjų, kurių tolimiausias – Kinijoje. Geros žinios mus jau pasiekė iš JAV ir Kinijos. Čia laukiama bandomosios siuntos tolimesniam bendradarbiavimui“, – teigė R. Petreikis. Pluoštinės kanapės (Cannabis Sativa L) įvairioms reikmėms Lietuvoje auginamos nuo senų laikų. Ši žemės ūkio kultūra, kaip ir linas, yra laikoma istoriškai neatšiejama Lietuvos žemdirbystės dalimi.

PAMINĖTA SPAUDOS ATGAVIMO, KALBOS IR KNYGOS DIENA

KRISTINA LUKOŠEVIČIŪTĖ

Gegužės 7-ąją tradiciškai Jonavos rajono savivaldybės vadovai – meras Mindaugas Sinkevičius, mero pavaduotojas Eugenijus Sabutis, mero patarėja Alina Batulevičienė, administracijos direktorius Valdas Majauskas – paminėti Spaudos atgavimo, kalbos ir knygos dienos pakvietė Viešosios bibliotekos atstoves, rajono žiniasklaidą.

Meras priminė nelengvą Lietuvos kelią į spaudos, žodžio laisvę, palinkėjo puoselėti skambią, istoriškai seną lietuvių kalbą, vengti svetimybų, rasti laiko ir dažniau į rankas paimti knygą; žiniasklaidai – šiais nelengvais regiono spaudai laikais išsilaikyti, būti objektyviai ir informatyviai.

„Mes esame atviri visuomenei“, – pabrėžė meras M. Sinkevičius ir palinkėjo visiems gražios dienos, stiprios sveikatos.

Šios svarbios šventės proga sveikino mero patarėja A. Batulevičienė, o svečių vardu už gražius linkėjimus, bibliotekos ir žiniasklaidos draugystę padėjo Viešosios bibliotekos direktorė Skirmutė Gajauskaitė.

Kaip ir kasmet, prisiminimui nusifotografuota, vėliau diskutuota apie kalbą, knygą ir spaudos aktualijas.

Gegužės 2 d. Kaune vyko trečiasis Vidaus reikalų ministerijos Regioninės politikos pavasario forumas. Šį kartą į Kauno technologijos universiteto Santakos slėnį susirinko daugiau nei du šimtai svečių pasikalbėti apie regioninės politikos viziją ir ateitį, vystymo kryptis.

„Šiais metais minime regioninės politikos dvidešimtmetį Lietuvoje. Per tuos metus buvo nuveikta labai daug, tačiau siekdami kokybės turime dar stipriau žengti į priekį. Džiaugiamės, kad Regioninės politikos pavasario forumas tampa ta vieta, į kurią susirenka visos suinteresuotosios šalys ir ieško sprendimų, dalijasi patirtimi, kelia svarbius klausimus. Kitaip tariant, susirenka tam, kad kurtų ateitį“, – sakė vidaus reikalų ministras Eimutis Misiūnas (*nuotr.*)

Šiame forume vyko keturios diskusijos, kuriose buvo kalbama apie regioninės politikos viziją, išskirtinumą ir bendradarbiavimą. Seimo nariai, ministrai, viceministrai, Europos Komisijos atstovai, verslininkai, ekonomistai, visuomenininkai ir žiniasklaidos atstovai diskutavo apie 2021 m. prasidėsiantį naująjį Europos Sąjungos finansinį laikotarpį, Lietuvai mažėjantį finansavimą ir su tuo kilsiančius iššūkius. Taip pat buvo paliestos aktualios funkcinių zonų ir regioninių institucijų temos. Ieškant regioninio išskirtinumo, savo pavyzdžiu dalijosi Suomijos Oulu miesto planavimo vadovas Olli Rantala. Pranešimas paskelbtas VRM tinklalapyje.

O kas liko už kadro? Tauragės rajono Globalios Lietuvos ir savivaldybės sėkmės istorija, papasakota neseniai išrinkto mero Dovydo Kaminsko.

Birštono savivaldybės merės, Kauno regiono tarybos pirmininkės Nijolės Dirginčienės pamąstymai apie regioninės politikos Lietuvoje nebuvimą arba sąstingį. Jau kelintą kartą merė siūlo stiprinti regionų plėtros tarybas, kurios turėtų daugiau teisių, savarankiškus biudžetus, administracijas ir galimybę būti investicinių regiono projektų pareiškėjomis, vykdytų kitus regiono plėtrą numatančius veiksmus. Jai pritarė ir Rietavo savivaldybės meras Antanas Černeckis, išskeldamas susisiekimo tarp regioninių savivaldybių problemas. Šiaurės ministrų tarybos biuro Lietuvoje di-

rektorius pavaduotojas Šarūnas Radvilavičius pasakojo, kaip Šiaurės šalių vyriausybės sudaro lanksčias sąlygas savivaldybėms ir regionams bendradarbiauti, ir iškėlė Lietuvos Vyriausybės (ne)pasitikėjimo klausimą Lietuvos savivaldybėms.

Apie „pasitikėjimą“ savivaldybėmis, santykį su Vyriausybe ir bendras savivaldybių problemas pasakojo Akmenės rajono meras Vitalijus Mitrofanovas ir naujoji Lazdijų rajono merė Ausma Miškinienė.

Lietuvos darbdavių konfederacijos generalinis direktorius Danas Arlauskas retoriškai paklausė vidaus reikalų ministro, kiek dar metų reikės eiti dykuma, kad regioninė politika Lietuvoje įgautų stuburą, ir pasiūlė surašyti protokolą arba rezoliuciją, kad kitame susitikime kalbos apie vizijas ir iliuzijas virstų konkrečiais darbais. LSA direktorė Roma Žakaitienė dalyviams priminė apie ilgalaikes LSA pastangas išjudinti regioninę šalies politiką Seime ir Vyriausybėje. Taigi klausimų daug. Ar pavasario šalnos nepakąs savivaldybininkų minčių apie Lietuvos regionus? Prieš dvejus metus pirmajame pavasario forumo dalyvavęs Europos Parlamento narys Bronis Ropė sakė, kad reformuoti regioninę politiką bandyta jau keletą kartų, tačiau visos reformos tik pablogino padėtį. „Gal trečia reforma duos naudos žmonėms, o ne valdžiai, – sakė B. Ropė ir pažymėjo, kad pagaliau būtina savivaldybėms perduoti disponavimo valstybine žeme teisę. – Ar išdrįsime paleisti savivaldą, ar ir toliau laikysime ją iš visų pusių?“

KALBOS TVARKYTOJAI UŽ LIETUVIŲ KALBOS TEISES IR PRESTIŽĄ

Balandžio 27 d. vykusiame Lietuvių kalbos draugijos (LKD) suvažiavime, kuris prasidėjo Juozo Šalkausko skaitomais lietuvių poetų kūriniais, o baigėsi naujųjų mikrotoponimų tyrimo apžvalga, diskutuota dėl kalbos mokymo lietuvių kalba dėstomose Lietuvos mokyklose ir ryšių su užsienio lietuvių mokyklomis. Dalytasi mintimis apie Valstybinės lietuvių kalbos komisijos (VLKK) rengiamus parankinius kalbos leidinius ir apie kalbos politikos aktualijas. Nuskambėjo daug įdomių idėjų ir konkrečių siūlymų.

Prisistatė neseniai įsikūręs Kalbos tvarkytojų skyrius, kuriame 28 nariai. Savivaldybių kalbos tvarkytojai seniai juto poreikį ir norą vienytis ir jungtis į kokią nors organizaciją (asociaciją ar profesinę sąjungą), nes beveik porą dešimtmečių jų statusas, funkcijos reikiama finansavimu ir kitais susijusiais dalykais menkai tesirūpinta. Po ilgų diskusijų nuspręsta vienytis su Lietuvių kalbos draugija, įkuriant atskirą skyrių. Tokiu būdu kalbos tvarkytojai tikisi sėkmingiau ginti lietuvių kalbos teises ir užtikrinti jos prestižą visoje šalyje. „Būsime naudingi ir LKD – dalyvausime toje veikloje,

kurią draugija plėtojo iki šiol. Tai atitinka mūsų siekius ir darbo pobūdį, kuris krypta daugiau į prevencines, šviečiamosios veiklos pusę, – kadangi tarp LKD narių nemažai yra mokslininkų, todėl mums tai labai naudinga“, – sakė Kalbos tvarkytojų skyriaus pirmininke išrinkta Klaipėdos rajono savivaldybės Ryšių su visuomene skyriaus vedėja Daiva Beliokaitė.

Naujaji skyrių entuziastingai pasveikino Lietuvių kalbos draugijos pirmininkė Genovaitė Kačiušienė ir visi suvažiavimo dalyviai, tarp kurių – ne vienas profesorius, mokslų daktaras, taip pat ir VLKK pirmininkas Audrys Antanaitis. Jis kalbėjo apie būtinybę grąžinti pagarbą kalbai. Patvirtinti nauji reikalingi ir svarbūs dokumentai: Valstybinės kalbos politikos 2018–2022 metų gairės ir jų įgyvendinimo planas, Lietuvių kalbos prestižo stiprinimo programa, tačiau jiems įgyvendinti lėšų kol kas neskirta. Jau kurį laiką dalis mokslininkų sociolingvistų ir jų palaikymo grupė per žiniasklaidos priemones ir susitikimuose su visuomene, taip pat ir mokymų grupėse, skleidžia atvirai liberalistines idėjas, piršdami nuostatas,

kad kalbėti (ir rašyti) galima nesilaikant taisyklių, kad jos nereikalingos ir pan. Iš to kyla daug bėdų: jaunimas nebenori atsakingai mokytis ir pažinti gimtosios kalbos, todėl ji kursta ir prastėja, niekas nebenori studijuoti lietuvištos, nes nebeturime perspektyvos.

VLKK pirmininkas A. Antanaitis kreipėsi į kalbos tvarkytojus, kad jie padėtų organizuoti aktyvų naujo kalbos atgimimo sąjūdį. Daug svarių ir vertingų minčių išsakė ir pasiūlymų pateikė Lietuvių kalbos draugijos senbuviai profesoriai Bonifacas Stundžia, Vitas Labutis ir kiti.

Lietuvių kalbos draugija viltinai žvelgia į ateitį: seniausia indoeuropiečių kalba, kad ir kaip skriausta, niekinta, stumiama iš vartosenos ar netgi drausta – vis atgydavo, atgaudavo savo statusą ir iš naujo pamilta savo mažos tautos vėl sužydėdavo! Net neabejojame, kad taip bus ir dabar. Daugiau apie Lietuvių kalbos draugiją www.lkd.lt

Lietuvių kalbos draugijos Kalbos tvarkytojų skyriaus inf.

PASAULINIAME STARTUOLIAMS DRAUGIŠKŲ MIESTŲ REITINGE – JSPŪDINGAS KAUNO ŠUOLIS AUKŠTYN

ARNOLDAS BUKELIS

Kaunas sulaukė tarptautinio pripažinimo kaip miestas, turintis besikuriančiam verslui draugišką aplinką ne tik Lietuvos, bet ir pasaulinės verslo arenos kontekste. „StartupBlink Global“ 2019-ųjų tyrimų centro išleistas startuolių ekosistemos reitingas suteikė Kaunui 114 poziciją iš 1028 tyrime dalyvavusių viso pasaulio miestų.

Kauno startuolių ekosistema per dvejus metus pasauliniame „StartupBlink“ ekosistemų reitinge pakilo net per 350 pozicijų. Kauno miesto mero patarėjas Simonas Kairys sako, kad „StartupBlink įvertinimas Kaunui – signalas, kad einame teisingu keliu ir tampame šiuolaikiniu miestu. Kaune turime tiek aukštųjų mokyklų, tiek jaunų kūrybiškų žmonių, kuriuos kartais reikia tik padrąsinti, suteikti jiems žinių, kompetencijų savo idėjoms įgyvendinti. Vienas po kito ateinantys investuotojai irgi prisideda prie startuolių ekosistemos stiprinimo. Privalome galvoti apie mūsų žmones šiuolaikiniame pasaulyje, kuris tapo labai mažas, o kita vertus – labai konkurencingas. Darbo vieta ir pragyvenimo šaltinis įgyja visai kitas reikšmes“. S. Kairys taip pat pažymi, kad prie Kauno sėkmės prisideda ir unikalumo miestui suteikia sėkmingai įgyvendinta programa „Kauno startuoliai 2018“. Jam pritaria ir VŠĮ „Kaunas IN“ Verslo skyriaus vadovas Tadas Stankevičius. Jis sako, kad „Kauno startuolių ekosistemos dalyvių susitelkimas į vieningą miesto bendruomenę yra vienas pagrindinių aspektų, kuris turi išties reikšmingos teigiamos įtakos bendrai startuolių ekosistemos situacijai. Tiesioginė programos naudą per akceleratoriaus veiklas patyrė 11 startuoliškų idėjų įgyvendintojų, taip pat daugiau nei 1 000 kauniečių, kurie žinias ir kompetencijas stiprino antroje startuolių programos dalyje – tinklinimo renginių cikle. Glaudūs ryšiai su miesto akademinė bendruomene, Kauno mokslo ir technologijų parku, bendradarystės erdvėmis ir inkubatoriais leido pasiekti maksimaliai gerų rezultatų praėjusiais metais“.

Teigiami pokyčiai įvyko ir šalių reitinge: bendrame Lietuva pakilo net keturiomis poži-

cijomis ir, užėmusi 18-ą vietą, pateko į 20-uką, kas byloja apie tendencingai gerėjančią Lietuvos verslo aplinką. Proveržį pastebi ir „Startup Lietuva“ vadovė Roberta Rudokienė: „Lietuvos startuolių ekosistema nuolat auga: šiuo metu „Startup Lithuania“ duomenų bazėje turime jau 530 startuolių, veiklą pradėjo du nauji akceleratorių fondai. Tai, kad startuolių ekosistema sėkmingai plečiasi, rodo ir praėjusių metų pasiekimai: pritrauktos rekordinės sumos investicijų – 183 mln. eurų, veiklą pradėjo trys rizikos kapitalo fondai, įsisteigė verslo angelų tinklas LITBAN. Visi šie pokyčiai stiprina startuolių ekosistemą ir sukuria labai palankią investicinę aplinką bei galimybes startuoliams pritraukti investicijas.“

Reitingo ataskaitoje pabrėžiama, kad ir mažos šalys gali pasiekti išties daug: 8 iš 20 geriausiai įvertintų reitingo šalių turi mažiau nei 10 milijonų gyventojų (Izraelis, Švedija, Šveicarija, Suomija, Estija, Airija, Danija, Lietuva). „Kauno miestas, Lietuva yra puikus įrodymas, kad galinga antrinė ekosistema gali atsirasti net ir mažesnėse šalyse“, – neabejoja reitingo sudarytojai. Vis dėlto reitingo viršūnėje atsiderė tokie megapoliai, kaip San Franciskas, Niujorkas ir Londonas, užėmę atitinkamai pirmąją, antrąją ir trečiąją vietas, o palankiausioms verslui šalims tituluotos JAV, Jungtinė Karalystė ir Kanada.

„StartupBlink Global“ vadovas Eli Davidas, pristatydamas 2019-ųjų reitingą, sako, kad „sėkmingos startuolių ekosistemos kuria darbo vietas, skatina ekonomiką, prisideda prie gyvenimo kokybės augimo, inovacijų skatinimo, padeda pritraukti ir išlaikyti talentus. Yra tik du pasirinkimai – daryti pažangą arba atsilikti“.

Sudarant reitingą buvo vertinami trys pagrindiniai aspektai. Pirmasis – startuolių ekosistemoje veikiančių verslų skaičių institucijų skaičius. Antrasis aspektas – startuolių kokybė, čia vertinama, kiek aplinkoje yra bendradarystės erdvių, vykstančių renginių ir pritrauktų interesantų skaičius. Trečia, vertinama verslo aplinka ir kontekstas.

NE PINIGŲ, O EMOCINIO RYŠIO MUMS REIKIA!

Globalių regionų atstovų susitikimas Švedijoje

Tokią mintį Lietuvos politikams siunčia RŪTA ŽIČKIENĖ (nuotr). Nuo 2009 metų Stokholme gyvenanti Rūta – aktyvi Stokholmo lietuvių bendruomenės pirmininkė, Lietuvių bendruomenės Švedijoje vicepirmininkė. Aktyvių bendruomenės narių dėka Švedijos lietuvių bendruomenė buvo performuota. Aktyvūs bendruomenės nariai, įdomūs ir profesionalūs renginiai, novatoriškos idėjos – tokia Švedijos lietuvių bendruomenės kasdienybė.

Kaip pasitinkate 2019 metus? Kokios nuotaikos ir kokie planai Švedijos lietuvių bendruomenėje?

Mūsų nuotaikos – puikios, mūsų lietuvių bendruomenės Švedijoje veikla yra suaktyvėjusi, bendruomenė išsiplėtusi, turime daugybę renginių kiekvieną savaitgalį. Švedijoje lietuvių bendruomenė pradėjo kurtis prieš 70 metų, išieviai po Antrojo pasaulinio karo buvo aktyvūs bendruomenės nariai, turėjo

politinių interesų ir ieškojo paramos Lietuvai. Tačiau Lietuvai atgavus nepriklausomybę paramos iš išievių neberekėjo, ir iš visos Švedijos bendruomenės buvo likę tik apie 30 žmonių.

2010 m. buvo sudaryta visiškai nauja valdyba, buvo rinkta informacija ir dėti pamatai ir 2015 m. buvo pertvarkyta, reorganizuota bendruomenė ir jos idėja. Pasak Švedijos lietuvių bendruomenės pirmininko Marijaus Sabalo, „tikriausiai viena didžiausių problemų ir priežasčių, kodėl reikėjo restruktūrizuoti, buvo ta, kad tuometinė lietuvių bendruomenė Švedijoje praktiškai buvo Stokholmo lietuvių bendruomenė, o kiti Švedijos regionai buvo nustumti į šoną. Bendruomenės perorganizavimas leido suliginti visų regionų bendruomenes.“

Nuo tų metų padėtis pasikeitė. Pagal Švedijos etninių grupių įstatymą pradėjome gauti Švedijos valstybės rėmimą ir dotacijas. Pradėjome domėtis Švedijos įstatymais, gavome finansavimą bendruomenės plėtrai. Ji tapo skėtine organizacija, kuri jungia įvairius lietuvių bendruomenės skyrius (mokyklėles, profesionalų klubą, sporto bendruomenę, skirtingų Švedijos regionų lietuvių bendruomenes). Šiuo metu yra apie 10 skyrių, o Švedijos lietuvių bendruomenėje yra jau daugiau kaip 1000 narių. Visi skyriai puikiai veikia, įsikūrė ir lietuvių jaunimo bendruomenė, visi dirba, organizuoja naujus renginius, nesiblaško į šonus. Smagu ir gražu pažūrėti, kaip darniai visi kartu dirbame. Renginiai gaunasi kokybiški, profesionalūs, įdomūs įvairiems žmonėms. Visuomet švenčiame Vasario 16-ąją, rengiama kasmetinė Kalėdų vakaronė su svečiais iš Lietuvos, Himno diena, Baltijos šalių diena rugsėjo pradžioje. Lietuvos šimtmečio proga didžiausiam Stokholme Skanseno muziejuje kartu su Latvijos ir Estijos bendruomenėmis, užsienio reikalų ministrais, Švedijos tarybos pirmininku minėjome šią šventę visi kartu.

Kita vertus, 2019 metai – labai neramūs dėl būsimo referendumo dėl dvigubos pilietybės (pilietybės išsaugojimo) Lietuvoje įteisinimo. Nuotaikos šia tema – liūdnokos. Referendumo tema daug diskutavome ir šnekėjome su kitais atstovais iš pasaulio lietuvių bendruomenių. Užsienyje, savose bendruomenėse labai džiaugsmingai priėmėme referendumo idėją, tačiau niekada neįsivaizdavome, kad tautiečiai, gyvenantys Lietuvoje, taip neigiamai pažiūrės į šio referendumo ir dvigubos pilietybės svarbą. Liūdniausia buvo pamatyti atvažiavus į Lietuvą, kad šia tema visiškai nieko nevyksta, žmonės nėra pakankamai informuoti ir nevyksta jokių diskusijų. Neargumentuotas žmonių nusiteikimas dvigubos pilietybės klausimu tikrai neigiamai paveikė ir mūsų nuotaikas. Jau lapkričio mėnesį prašėme politikų pagalbos eskaluoti šią

temą, tačiau pamatėme, kad dauguma jų nesikiša ir kapituluoja prieš bet kokią prašymą dvigubos pilietybės klausimu. Suprantame, kad laiko yra per mažai, tačiau mes darysime viską, kad kuo daugiau informuotume žmones per šį trumpą iki referendumo likusį laiką. Deja, gavosi susipriešinimas tarp užsienyje gyvenančių ir Lietuvoje gyvenančių tautiečių šia tema. Tai didžiausia ir opiausia problema Švedijos lietuvių bendruomenėje. Gyvename darniai, esame aktyvūs, matome prasmę vystyti lietuvių bendruomenę.

Mūsų bendruomenė didėja, ir tai nepriklauso nuo lietuvių Švedijoje skaičiaus. Ambasados duomenimis, šiuo metu oficialiai gyvena apie 13–14 tūkst. lietuvių. Girdime, kad įgiję patirties, išsilavinimą, užsidirbę pinigų lietuviai grįžta atgal į Lietuvą. Taip pat atvažiuoja ir naujų tautiečių. Čia nematau nieko blogo – juk laisvos Lietuvos su atviromis sienomis ir pasirinkimo laisvės norėjome.

Kai Lietuvos Respublikos Seimas 2019-uosius paskelbė Pasaulio lietuvių metais, buvo teigiama, kad „Pasaulio lietuvių metais – tai kokybiškai naujas Lietuvos diasporos ir valstybės dialogas“. Ar jūs jaučiate tą dialogą?

Esame apie tai daug diskutavę. Prisimenu, dar kai gerb. Šarūnas Birutis buvo kultūros ministras, atvažiavęs į Švediją klausdavo ir manydavo, kad mūsų bendruomenei reikia Lietuvos pinigų veiklai vystyti. Politikai pradėdavo teisintis, kad fondai tušti, o lėšų nėra. Tačiau mes kartojame ir sakome, kad pinigų mums nereikia, jų mes pakankamai gauname ir iš vietinių fondų. Mums emocinio ryšio ir informacijos iš Lietuvos reikia! Labai džiaugiamės Pasaulio lietuvių bendruomenės pirmininkės Dalios Henke aktyvia veikla, Globalių regionų (Lietuvos) programos inici-

Esame visa širdimi atviri – priimkite mus!

atyva. Galėtų būti ir daugiau iniciatyvų tarp bendruomenių visame pasaulyje. Mano manymu, tik tiesioginiu ryšiu galima megzti pažintis ir plėsti akiratį ne tik lietuviams, bet ir švedams.

Daugiausia dėmesio ir bendradarbiavimo trūkumą jaučiame iš Lietuvos turizmo departamento. (Pirminsima, kad nuo 2019 m. sausio 1 d. Valstybinio turizmo departamento prie Ūkio ministerijos veikla buvo nutraukta. Šiuo metu turizmo rinkodara rūpinasi nauja viešoji įstaiga „Keliauk Lietuvoje“, o turizmo paslaugų tiekėjus prižiūri Valstybinė vartotojų teisių apsaugos tarnyba.)

Mes visuomet sakome, kad lietuvių bendruomenės yra pirmieji Lietuvos ambasadoriai užsienyje, norėdami didesnio aktyvumo iš Turizmo departamento. Norime aktyvesnės šio departamento veiklos ir žinome, kad potencialas Švedijoje galėtų būti panaudotas geriau. Galėtume bendradarbiauti kartu, atverti daug kelių ir galimybių dirbant kartu. Palyginimui, panašiu metu Skanseno muziejuje ir lenkai darė savo šventę. Visame Stokholme buvo daug reklamos apie šventę, plakatai, metro, papuošti lenkiškais motyvais, buvo dalijami bukletai Lenkijai populiarinti. Mūsų šimtmečio šventei Turizmo departamentas vangiai bendradarbiavo, populiariuome šventę ir Lietuvą bendruomenės jėgomis ir lėšomis, padėjo Užsienio reikalų ministerija, ambasada. Tikrai matome, kad būtų galima padaryti daug daugiau. Ypač dabar skandinavai yra itin suinteresuoti pažinti Lietuvą ir jos kultūrą, Baltijos šalis. Vienintelės Lietuvos sostinės švedai nėra pažinę, nes kruiziniai laivai čia neplaukia. Labai trūksta patrauklių interneto svetainių, informacijos ir bukletų anglų kalba apie turizmą Lietuvoje.

Ko palinkėtų Švedijos lietuvių bendruomenė lietuviams Tėvynėje?

Mes esame visa širdimi atviri – priimkite mus!

Kalbino Ieva Cataldo

PAMINĖTAS LIETUVOS NARYSTĖS ES 15-metis

Minint 15-ąsias Lietuvos narystės ES metines, prie Panevėžio miesto savivaldybės vyko iškilminga vėliavos pakėlimo ceremonija.

„Noriu retoriškai paklausti, ar kada pagalvojote, kokį kelią per pastaruosius 15 metų nuėjo Lietuva? Ar visada pastebime, kaip gražėja Lietuva, kaip gražėja mūsų miestas? Kiek daug naujų galimybių atsiveria kiekvienam iš mūsų. Tokių greitų pokyčių nebūtų, jei nebūtume ES. Tiek finansinės paramos mechanizmai, tiek atsiveriančios galimybės kiekvienam iš mūsų keliauti, mokytis, dirbti, pažinti – visa tai yra narystės ES privalumai. Todėl šiandien turime ką švęsti. Šiandien džiaugiamės bendryste su Europa. Todėl linkiu mums visiems: būkime stiprios Europos laisvi ir laimingi piliečiai“, – sakė miesto meras Rytis Račkauskas.

ES nare Lietuva tapo 2004 m. ES, kuriai šiuo metu priklauso 28 valstybės, buvo sukurta 1992 m. pasirašius Mastrichto sutartį. 2004 m. drauge su mūsų šalimi į bendriją buvo priimtos Estija, Latvija, Kipras, Čekija, Lenkija, Malta, Slovakija, Slovėnija ir Vengrija.

Lietuva jau ne vienus metus pirmąją pagal pasitikinčių ES piliečių skaičių. Beveik du trečdaliai apklaustųjų teigia pasitikintys ES. Lietuviai taip pat yra vieni labiausiai proeuropietiško žemyno gyventojų. Net 71 proc. apklaustųjų į ES ateitį žiūri optimistiškai.

AUDRIUS RUDYS